

KULTŪRAS NORIŠU PIEDĀVĀJUMA IZLASE 2020. gada augusts/septembris

Cienījamie programmas “Latvijas skolas soma” koordinatori un pedagogi,

vasara paskrējusi nemanot, briedinot ražu, jaunas idejas un spēkus tālākajam darba cēlienam. Liekas, ka par spīti visam, šovasar vairāk nekā citās vasarās mums bijusi iespēja baudīt kultūras norises, kas gluži kā sniegpulkstenītes caur ledus vāku laužušās cauri pandēmijas radītajiem ierobežojumiem.

Nu pienācis laiks turpināt iestrādāt kultūras norises mācību procesā, piedāvājot tās gan uz vietas skolās, gan tradicionālajās kultūras iestādēs. Drošības noteikumi atkarīgi no tā, ko atbilstoši aktuālajai situācijai lems valdība un izglītības iestāžu dibinātāji, un vadība; programma “Latvijas skolas soma” nekādas papildus prasības neizvirza.

Mūsu uzdevums un vēlme ir palīdzēt Jums, lai skolēni varētu sastapties ar kvalitatīvām, savam vecumam un iepriekšējai pieredzei atbilstošām kultūras norisēm, vienlaikus mudinot viņus iet soli tālāk un iepazīt kaut ko iepriekš nezināmu.

Arī Jums, pedagogiem, šī programma ir iespēja iepazīties ar, piemēram, provokatīvām laikmetīgās mākslas norisēm, neierastām mūzikas, dejas vai teātra izpausmēm utt., kas rosina domāt, vērtēt un atšķirīgajā formā atrast allaž aktuālo saturu, kas vieno paaudzes un kalpo kā tilts starp pagātni un nākotni.

Šajā kultūras norišu izlasē iepazīstinām Jūs ar jaunumiem, kā arī vēlamies atgādināt par vērtīgiem, atzinību guvušiem kultūras notikumiem, ko iesakām izmantot šajā rudens semestrī un visā jaunajā mācību gadā. Turiet šo apkopojumu pa rokai, rādiet to saviem skolēniem un kolēģiem, un tad visi kopā argumentēti izvēlieties, kā papildīt savu “Latvijas skolas somu”.

Kellija Poloka (*Kelly Pollock*), Radošā mākslu centra direktore (ASV), pamatojoties uz ilga darba pieredzi, apgalvo, ka “laikā, kad inovatīva domāšana, radoša problēmu risināšana un elastība tiek augstu vērtētas, jo tās ir ļoti nepieciešamas, lai gūtu panākumus šodienas ekonomikā, tieši mākslas sniedz visspēcīgākās metodes šo spēju attīstīšanai”. Arī Astrīdas Lindgrēnes piemiņas balvas 2005. gada laureāts Filips Pulmans (*Philip Pullman*) atgādina par kultūras lielo nozīmi: “Bērniem nepieciešama māksla un stāsti, un mūzika tik pat lielā mērā, kā viņiem nepieciešama mīlestība un ēdiens, un svaigs gaiss, un rotaļas. Ja jūs nesniedzat bērniem mākslu un stāstus, un dzeju, un mūziku, nodarītais kaitējums nav viegli pamanāms. Taču tas pastāv. Viņu ķermeņi ir veselīgi, viņi var skriet un lēkt, un peldēt, un ēst ar apetīti, un radīt milzums trokšņa – kā jau bērni allaž to darījuši, bet kaut kas tomēr iztrūkst.” Tā vien šķiet, ka tas attiecas arī uz pieaugušajiem.

Lai Jums veiksmīgs, prieka, gandarījuma un lielisku kultūras notikumu pilns jaunais mācību gads!

Programmas “Latvijas skolas soma” komanda

MŪZIKA

Koncertlekcija “Mūzikas pārvērtības”

Piedāvā: SIA “AP Sound”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Arnita Akmentiņa, pmkvartets@gmail.com, 29339888

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://www.facebook.com/Parmainumuzikaskvartets/>

“Pārmaiņu mūzikas kvartets” piedāvā koncertlekciju “Mūzikas pārvērtības”, lai iepazīstinātu ar mūzikas vēsturisko attīstību, parādot dažādu stilu, laikmetu un tautu mūziku no baroka laikmeta līdz mūsdienām. Nodarbība skolēniem palīdzēs veicināt izpratni par mūzikas nozīmi kultūrvēsturiskajā attīstībā un dažādu gadsimtu mūzikas mijiedarbi, piemēram, kā klasiskā mūzika mēdz ietekmēt mūsdienu populāro mūziku, kā izklausījās 18. gadsimta popmūzika un kādu attīstības ceļu tā ir veikusi līdz mūsdienām. Koncertlekcija būs interesanta dažāda vecuma skolēniem, apvienojot profesionālu muzikālo sniegumu ar izglītojošu, hronoloģisku stāstījumu par atskaņojamo skaņdarbu un laikmetu.

Muzikāla saruna “No Maijas un Paijas līdz Barona Minhauzena precībām”

Piedāvā: SIA “Larek”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Baiba Lasmane, muzikasteorija@inbox.lv, 29379091

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: www.marislasmanis.lv

Trīs savas jomas eksperti – režisors Guntis Gailītis, vijolnieks Reinis Galenijs un komponists Māris Lasmanis – izveidojuši programmu, kuras pamatā ir dzīva saruna par teātri un mūziku. Vijoles un klavieru saspēlē skan komponista M. Lasmaņa mūzika pazīstamām Annas Brigaderes, Mārtiņa Zīverta un Gunāra Priedes, kā arī Viljama Šekspīra, Pjēra Bomaršē, Tenesija Viljamsa, Jevgeņija Švarca un Sergeja Mihalkova lugām.

Izzinoša nodarbība “Latvijas DJ kustība un tās nozīme mākslas un kultūras norisēs”

Piedāvā: SIA Rīgas DJ skola / Biedrība “KKKD”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Kristiāna Kalniņa, skola@rigasdjskola.lv, 29374713

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: www.rigasdjskola.lv

Mūzika ir viena no spēcīgākajām komunikācijas formām, tādēļ Rīgas DJ skola aicina iepazīt Latvijas DJ kustību un tās nozīmi valsts mākslas un kultūras norisēs.

No 20. gadsimta 80. gadiem Latvijā ienāk pasaules elektroniskā mūzika, kas atstāj lielu ietekmi uz dzīvesveidu, modi un deju kultūru, kā arī Latvijā turpmāk radīto mūziku. Mūzikas vinila kolekcionāri un dīdžeji bija pirmie, kuri šo mūziku popularizēja savos pasākumos. *DJ* kustība bija kaut kas jauns mūzikas kultūrā, tādēļ komponisti, sekojot tendencēm, radīja skaņdarbus, kuri mainīja Latvijas estrādes mūziku. Tiek vairāk izmantoti sintezatori, digitālās bungu mašīnas un citi elektroniskās mūzikas instrumenti, kuri radīja tā laika mūsdienīgo skaņējumu. Pakāpeniski attīstoties elektroniskajai mūzikai, Latvijā tiek dibinātas grupas un apvienības, kurās nereti par mūzikas autoriem kļūst dīdžeji.

2000. gada vidū elektroniskajā mūzikā Latvijā sākas sadarbība ar klasisko mūziku, tautas mūziku un džezu mūziku. Piemēram, Uldis Cīrulis, pazīstams kā *DJ* Monsta, bija pirmais dīdžejs, kurš aizsāka sadarbību ar Latvijas Nacionālo Simfonisko orķestri.

Šobrīd vinila simulatori un kontroles sistēmas paver iespējas manipulēt ar digitālu audiofailu atskaņošanu no datora, nodrošinot mūzikas fizisku kontroli ar plašu atskaņotājiem un īpašām analogi kodētām vinila platēm. Šī inovatīvā tehnoloģija dīdžejiem ļauj “skrečot”, “bītmačot” un veikt citas “turnteiblisma” darbības, kas citos veidos ar datoru nebūtu iespējamās.

Nodarbībā notiks iepazīšanās ar Latvijas *DJ* kultūru un tās nozīmi mākslas un kultūras norisēs, ko papildinās video un foto piemēri un praktiskie demonstrējumi uz *DJ* un mūzikas producēšanas aparatūras. Tāpat būs iespēja spēlēt uz mūsdienu un vēsturiskās *DJ* aparatūras, izmēģināt “samplerus” un producēšanas programmatūru, kā arī iepazīt Latvijā izdoto mūziku vinila formātā.

Izglītojoša mūzikas nodarbība “Tautas mūzikas instrumentu pasaulē”

Pakalpojuma sniedzējs: SIA “Upe tuviem un tāliem”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Mērķauditorija: 1.–4. klase

Kontaktinformācija: Iveta Mielava (29505543, iveta@upe.parks.lv)

Izglītojoša mūzikas nodarbība jaunāko klašu skolēniem, ko vada Ilga Reizniece un Iveta Mielava. Izspēlējot dažādus mūzikas instrumentus, I. Reizniece gan iepazīstas ar auditoriju, gan, improvizējot konkrētos apstākļos, caur melodiju un skaņām vizualizē dažādas dabas norišu un sadzīves ainas. Kad tēlainā domāšana iekustināta, kopā tiek izspēlēta mīklu spēle, kurā pēc kārtas jāuzmin 23 latviešu tautas mūzikas instrumentu nosaukumi, jāatrod to attēls un jāievieto kopīgajā puzzles aplī. Īstie mūzikas instrumenti atrodas turpat – apkārt bērniem klases telpā. Nodarbības laikā un pēc tās tos var aptaustīt un pamēģināt paspēlēt. Spēle, kura saliktā veidā var kalpot arī kā uzskates materiāls (plakāts), paliek skolas īpašumā.

TEĀTRIS

Izrāde “Monstrs”

Piedāvā: VSIA “Dailes teātris”

Norises laiks: Pēc teātra repertuāra

Kontaktinformācija: Teātra kase, 67279566

Mērķauditorija: 10.–12. klase

Plašāk: <https://www.dailesteatris.lv/lv/izrades/2019-2020/monstrs>

Derils neapmeklēja stundas un izceļas ar destruktīvu uzvedību. Viņš ir kaitinošs, uzdod nepiedienīgus jautājumus un lieto nepiedienīgus vārdus. Viņš apbrīno Čārlzu Mensonu, Džeku Uzšķērdēju un Osamu bin Ladenu, viņu fascinē vardarbība un spīdzināšana. Viņš negrib pakļauties tiem noteikumiem, ko viņam liek ievērot jaunais skolotājs Toms. Konflikts starp viņiem abi ir neizbēgams.

Viss, ko Derils zina, nāk no televīzijas un filmām. Viņš nemāk dzīvot reālajā pasaulē. Viņš neiederas. Tas ir netaisni pret Derilu, bet netaisni arī pret pārējiem cilvēkiem, kuriem šajā pasaulē ir jādzīvo. Kurš pie tā ir vainīgs? Un kurš var palīdzēt?

Izrāde “Slinkums”

Piedāvā: VSIA “Valmieras drāmas teātris”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Arnolds Osis, arnolds.osis@vdt.lv, 29141898

Mērķauditorija: 1.–6. klase

Plašāk: <https://vdt.lv/lv/izrade/slinkums>

Trīs draugiem skolā tiek uzdots uzdevums, diemžēl ne visi no viņiem ir tik čakli, lai to izpildītu, taču viņiem tiek dota otra iespēja. Slinkākais no draugiem piedāvā iespēju pārējiem doties uz Sliņķu zemi. Tā ir vieta, kur pašam it nemaz nav jāpiepūlas, tur ir spilvens, kas mācās tavā vietā, ēdiens, kas pats apēdas, un sporta stundās notiek treniņi slinkošanā. Šī pasaule šķiet ļoti kārdinoša, tā var sevī ievilkt un vairs nelaist vaļā. Slinkums kādreiz piemeklē ikvienu no mums, un ir pat veselīgi dažkārt paslinkot, bet ir jābūt uzmanīgiem, jo pārāk ilga slinkošana ir kaitīga veselībai un prātam.

Režisoru Tomu Treini skatītāji iepazīnuši caur viņa iestudēto izrādi bērniem “Pagalms atdzīvojas”, kas ar lieliem panākumiem tika izrādīta 2019. un 2020. gada Valmieras vasaras teātra festivālos.

Izrāde “Klusētāji”

Pakalpojuma sniedzējs: Biedrība “Pusstāvs”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Kontaktinformācija: Jānis Znotiņš, 26589458, istabasteatris@gmail.com

Klusētāji. Šo stāstu iedvesmojuši patiesi notikumi. Izrāde ir par cilvēku vienaldzību un tās drūmajām sekām. Kāpēc bieži vien izvēlamies klusēt, kad patiesībā būtu vajadzējis iesaistīties un runāt? Vai tiešām runāšana vienmēr ir sudrabs un klusēšana – zelts?

Trīs jauni cilvēki – Santa, Krišjānis un Ikars – atcerēsies piedzīvoto un pastāstīs par kādu satraucošu notikumu, kas ar viņiem atgadījies laikā, kad viņi mācījās vienā klasē. Viss izvērstos citādi, ja viņi izšķirošā brīdī nebūtu izvēlējušies klusēt.

Izrādes darbība norisinās trīs klases telpās, stāsta varoņiem mainoties vietām un ik pa laikam sastopoties. Tādejādi katra no skatītāju grupām redzēs to pašu un tomēr citu izrādi. Skatītājiem būs iespēja uzzināt, kāds ir katra iesaistītā jaunieša skatupunkts uz notikušo – kas viņiem lika tā rīkoties, ko viņi gribētu mainīt un kā viņi šodien sadzīvo ar pagātnē pieņemtajiem lēmumiem.

Izrāde paredzēta pusaudžiem, sākot no 5. klases, un viņu skolotājiem. Vienas izrādes laikā skolēnu vecuma atšķirība nevar pārsniegt divus gadus.

Izrāde “Pepija Garzeķe”

Pakalpojuma sniedzējs: VSIA “Latvijas Leļļu teātris”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Mērķauditorija: 1.–9. klase

Kontaktinformācija: Teātra administrācija, 67285418, info@lelluteatris.lv

Plašāk: <https://www.lelluteatris.lv/lv/139-pepija-garzeke>

Vai džeks var sadraudzēties ar čiksu savā vecumā? Tu atbildēsi – skatoties, kāda meitene! Pareizi! Ar meiteni viss ir kārtībā- viņa nēsā stilīgas zeķes un smagus zābakus. Viņai ir miljons vasaras raibumu, rudi mati, nenormāli stipras rokas un baigi foršā sirds. Un tas nekas, ka tā meitene ir izdomāta! Jo katram no mums ir vajadzīgs draugs. Īsts draugs, kādu paši vēlamies.

Izrādē tiek izmantots stroboskops!

Izbraukuma izrāde–lekcija “Kas ir teātris?”

Pakalpojuma sniedzējs: VSIA “Latvijas Nacionālais teātris”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Mērķauditorija: 8.–12. klase

Kontaktinformācija: Ilze Blauberģa, 26455522, blauberga@gmail.com

Plašāk: <https://teatris.lv/jaunumi/latvijas-nacionala-teatra-piedavajums-skolas-somas>

Izrādes-lekcijas “Kas ir teātris?” mērķis ir radīt jauniešos daudzpusīgu un padziļinātu interesi par teātra mākslu un izvairīties no priekšlaicīgu un nepamatotu aizspriedumu un stereotipu rašanās, tādēļ ir svarīgi, lai jauniešus uzrunātu viņiem līdzīgie, tas ir, jauni mākslinieki, kas tikai nesen beiguši studijas un sākuši darbu teātra nozarē. Ir būtiski, lai jaunā paaudze izprastu mākslas un kultūras nozīmīgumu un tās pievienoto vērtību. Tieši tāpēc šāds formāts – diskusija starp jauniem cilvēkiem – būtu demokrātiskāks un brīvāks.

Tas ir aizraujošs 40 minūšu piedzīvojums, kurā tiek demonstrēti arī video kadri no izrādēm, rādot piemērus, kā darbojas Latvijas Nacionālā teātra māja. Tiek godīgi runāts arī par to, ka var būt garlaicīgas izrādes, tās var būt šokējošas, nesaprotamas un pat neinteresantas. Svarīgi ir saprast, kādas tēmas jaunieši vēlas iepazīt caur teātri.

Izrāde “Lidojošais šķīvītis”

Pakalpojuma sniedzējs: *Dirty Deal teatro*

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Mērķauditorija: 3.–5. klase

Kontaktinformācija: Ilva Lorence, 23668244, skolas.soma@dirtydealteatro.lv

Plašāk: <http://dirtydealteatro.lv/izrade/lidojosais-skivitis/>

Vai bez mums plašajā visumā ir vēl kādas dzīvas un saprātīgas būtnes, un vai šīs būtnes ir draudzīgas? Izrādē “Lidojošais šķīvītis” divi aizrautīgi pētnieki aicinās bērnus doties kosmiskā ceļojumā, meklējot nezināmas planētas un nezināmu planētu vēl mazāk zināmos iemītniekus. Caur šiem meklējumiem mēģinot apzināt arī to, kas un kādi esam mēs paši. Ceļojuma dalībnieki iepazīsies ar interesantiem zinātnes atklājumiem un teorijām, kā arī atsvaidzinās pamatzināšanas astronomijā. Apskatot citplanētiešu meklēšanu gan kā zinātnisku, gan sociālu fenomenu, izrādes tēli rosinās aizdomāties par to, ka būtiska ir ne vien atvērtība jaunām zināšanām, bet arī vēlme un spēja izšķirt, kas ir īsts un kas izdomāts.

Izrāde-detektīvs bērniem “Perturbons”

Pakalpojuma sniedzējs: Teātra trupa “KVADRIFRONS”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Mērķauditorija: 1.–4. klase

Kontaktinformācija: Anna Ulberte, 28807325, anna@kvadrifrons.lv

Plašāk: <http://www.kvadrifrons.lv/play/13>

Esat pamanījuši, ka sabiedriskais transports vairs neiet pēc grafika? Vairākos dzīvokļos pēkšņi izdziest gaisma, un, kad tā atkal iedegas, virtuves sienas ir biežā slānī klātas ar siekalām! Suņi negrib ēst no savām bļodiņām, bet gan šķīvjiem uz galda! Dažās grāmatās sākuši dzīvot taureņi, un no mūsu sētnieka auss šorīt izkrita kanēļmaizītes izmēra gliemezis.

Jums šķiet, ka tā ir nejaušība? Ka tas viss notiek trešās nelabvēlīgās laika prognozes ietekmē? Jūs kļūdaties. Pie visa vainīgs Perturbona perēkļa pūznis! Jūs nezināt, kas ir Perturbons? Neviena jums to vēl nav pastāstījis? Tas ir kas vēl noslēpumaināks un biedējošāks par vakcīnām, tārpu vēderā un vidusauss iekaisumu reizē. Perturbons ne tikai rada normālās gaitas traucējumus mūsu pasaulē, rausta internetu un atšālē kolu, bet ir saistīts arī ar “KVADRIFRONA” stiprākā, priecīgākā un atspērīgākā kolēģa pazūšanu.

Izrādes gaitā drosmīgā un fenomenāli radošā draugu kompānija “KVADRIFRONS” kopā ar bērniem centīsies atrast savu pazudušo biedru un novērst Perturbona radītās nejaučības. Aicinām jūs pievienoties kārtības ieviešanas, Perturbona apturēšanas un kolēģa atbrīvošanas misijā. Ir jāapvieno spēki, kamēr Perturbons nav pārņēmis visu pasauli!

Izrāde “Brīnumu laiks”

Pakalpojuma sniedzējs: SIA “Vilsons Production”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Mērķauditorija: 6.–11. klase

Kontaktinformācija: vilsonsproduction@gmail.com

Izrādē ieskicēta problēma un emociju gamma, ko izdzīvo pusaudži, kad sākas viņu pieaugšana. Tā saistīta gan ar attiecībām ar skolotājiem un mammu, kas krīt uz nerviem ar pamācībām un prasībām, gan ar pārvērtībām savā ķermenī un interesi par pretējo dzimumu. Galvenais varonis izrādes laikā atskārš, ka neviens viņa vietā nedzīvos un ka pašam jākļūst pašpārliecinātam, jāveido sava dzīve.

Māte Denisam neļauj dzīvot, skolotājs moka ar stulbajām mācībām, labākajam draugam patīk tā pati meitene, kas Denisam. Tad notiek brīnums – Debesu sūtnis Denisam piešķir burvju varu ar nosacījumu, ka nedrīkst lietot lamuvārdus. Izrādās, ka ne visas vēlēšanās, izteiktas

skaļi, izskatās tieši tā, kā mēs tās esam iedomājušies. Sākas milzu juceklis, kad burvju spēks tiek vērsts pret māti, skolotāju, klasesbiedriem Antonu un Kārenu Elīzi. Un tad Deniss nolamājas. Izrādās, ka katram pašam jāatbild par savu dzīvi un darbiem, nevis jāgaida burvji.

Monoizrāde “R. Blaumaņa “Pazudušais dēls””

Pakalpojuma sniedzējs: Kultūras attīstības biedrība “Tapala lapa”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Ivonda Vilsons, 29443791, ivondavilsons@gmail.com

“R. Blaumaņa Pazudušais dēls” ir aktiera Ērika Vilsons monoizrāde, kuras ietvaros ar skolēnu līdzdalību tiek izspēlēta Rūdolfā Blaumaņa bēdu luga “Pazudušais dēls”. Izrādes laikā notiek gan performance, gan saruna un lugas analīze, kas vērš skatītāju uzmanību uz dramaturģijas kā literatūras veida un traģēdijas kā dramaturģijas žanra iezīmēm. Balstoties uz klasisko R. Blaumaņa darbu, izrāde aicina jauniešus uz kopīgu refleksiju par ētiskiem jautājumiem, kas skar vecāku un bērnu, draugu un mīļoto cilvēku attiecības. Izrādes mērķauditorija 10.–12. klašu skolēni.

Izrāde “Raksti mani šovakar”

Pakalpojuma sniedzējs: Rēzeknes teātris-studija “Joriks”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Mērķauditorija: 8.–12. klase

Kontaktinformācija: Kultūras menedžere Larisa Bočarņikova, 26554066

Plašāk: <http://www.teatrisjoriks.lv/iestudejumi/raksti-mani-sovakar/>

Koncertā “Raksti mani šovakar” latviešu mūsdienu autoru - Toma Treiberga, Māra Salēja, Marta Pujāta, Ilmāra Šlāpina, Semjona Haņina, Ivetas Ratinīkas, Ingas Pizānes, Kārļa Vērdiņa, Ingas Gailes, Arvja Vigula - dzeja skan aktieru Karinas Lučiņinas, Māra Skroda un Rēzeknes mūzikas vidusskolas audzēkņu izpildījumā.

Izrāde “Dullais”

Pakalpojuma sniedzējs: Cēsu Mazais teātris

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Kontaktinformācija: Ilze Lieckalniņa, 29644963, cesumazaisteatris@gmail.com

Kristas Burānes luga “Dullais” ir tapusi, apvienojot Sudraba Edžus darba “Dullais Dauka” fragmentus ar reāliem stāstiem no dzīves. Izrādē tiek uzdoti vienkārši jautājumi, kuri joprojām liek aizdomāties, piemēram, kā tas ir, ka Zemi, Mēnesi un Sauli nekas netur, bet tie turas paši; kāpēc pieaugušie nevis atbild uz nozīmīgiem jautājumiem, bet sadusmojas; kā tas ir - būt zinātkāram jauniešiem pieaugušo pasaulē; kas ir aiz horizonta; kā tas ir, kad pirmo reizi sastopas ar mīlestību? Dullais tiecas pēc kaut kā vairāk, nekā pieņemts zināt. Ticēt un izzināt.

Vai pietiek ar ticēt, vai tomēr nē? Kā tas ir, kad pieaugušie zina labāk, kas jauniešiem vajadzīgs, kas nē?

Skatītāji kopā ar aktieriem izdzīvos 19. gadsimta jaunieša dzīvi, 20. un 21. gadsimta jauniešu pieredzes un varēs salīdzināt tās ar savu pieredzi, lai pārdomātu, kas un cik daudz ir mainījies no Daukas laika un vai kaut kas līdzīgs ir aktuāls arī mūsdienās.

Objektu teātra izrāžu cikls “Mazais Šekspīra komplekts” (“Otello”, “Makbets”, “Romeo un Džuljeta”)

** Katra izrāde tiek piedāvāta atsevišķi; iespējama arī vairāku izrāžu rādīšana.*

Pakalpojuma sniedzējs: Nodibinājums “Jaunrades fonds”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Kontaktinformācija: Asnate Siliņa, 26828969, asnate.silina@gmail.com

Pasaules literatūras klasiķa Viljama Šekspīra slavenie darbi – lugas “Romeo un Džuljeta”, “Makbets” un “Otello” – šoreiz stāstīti un pasniegti objektu teātra estētikā. Tieši leļļu un objektu teātra specifika dod iespēju nežēlību un skarbumu pārvērst rotaļā, uz to paskatoties nedaudz citādāk. Jebkurš priekšmets vai objekts mūsu dzīvē un ikdienā, pareizi izmantots un pamatots, var kļūt par “aktieri” šajās izrādēs – par galvenajiem stāsta veidotājiem un tēliem. Objektu izmantošana mākslas formā veicina jaunās paaudzes radošo domāšanu un jebkurai lietai piešķir citu nozīmi, pievienoto vērtību. Izrādes piedāvā režisors Elmārs Senkovs un septiņi nule kā Latvijas Kultūras akadēmiju absolvējušie aktieri ar specializāciju leļļu un objektu teātra mākslā.

Izrāde “Gleznas ārpus rāmjiem”

Pakalpojuma sniedzējs: Nodibinājums “Mūzikas un mākslas atbalsta fonds”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Kontaktinformācija: Laila Baumane, 29470103, Baumane.laila@gmail.com

Plašāk: <http://kulturmarka.lv/index.php/teatris/gleznas-izrade-menu>

Seši žanri. Seši mākslinieki. Biruta Baumane, Kārlis Miesnieks, Bruno Vasiļevskis, Felicita Pauļuka, Vilhelms Purvītis un varbūt... Sestais būsi tu? Trīs aktieru pavadībā gleznas atdzīvosies un izkāps no rāmjiem visdažādākajās teātra formās. Viena pārtaps baisā detektīvā, cita dzejiskā mūziklā un vēl arī klaunādē. Izrāde atklāj mūsu iztēles neierobežotās iespējas. Kā atrast savu žanru, kurā runāt ar moderno pasauli? Galvenais ir nebaidīties meklēt.

Zīmējumu teātra izrāde “Jatakas”

Pakalpojuma sniedzējs: Zīmējumu teātris

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Mērķauditorija: 1.–4. klase

Kontaktinformācija: Varis Klausītājs, 26414627, klausitajs.varis@gmail.com,
zimejumuteatris@gmail.com

Alise Zaķīte ir zinātkāra skolniece, kura kopā ar savu tēti Gundaru dodas uz zooloģisko dārzu, lai jautri pavadītu laiku un kopā nosvinētu Tēva dienu. Brauciens ar tramvaju izvēršas varenā piedzīvojumā. Pieturā “Bērnu pasaule” sāk notikt brīnumu lietas, un piepeši tramvaja vide pārtop par sapņu pasauli, kurā var satikt senākos Bērnu pasaules iemītniekus – atbildīgo tramvaja kontrolieri Lauvu, steidzīgo ceļotāju Mango Rupuci un arī citus ne mazāk interesantus dzīvniekus. Katra pietura ir kā notikums, kurā tiek piedzīvots kāds stāsts, kāda sena jataka, ko Alises tētis dzirdējis no gudrākajiem Indijas stāstniekiem.

Jatakas stāsti radušies ap 4. gs., un ir senākā budisma literatūra. Tie vēstī par Budas iepriekšējām dzīvēm gan cilvēku, gan dzīvnieku veidolā un palīdz rast atbildes uz lieliem un maziem bērnu interesējošiem jautājumiem. Kas notiek, ja lietus apēd sauli? Kāpēc pārsprāgst auto riepa? Kāpēc cilvēki zem cepures slēpj zaķausis? Jatakas rosina kā bērnus vienmēr būt vērīgiem, attapīgiem, aicina nepārstāt brīnīties par dzīves plūdumu un sastaptajiem cilvēkiem.

DEJA

Laikmetīgās dejas izrāde “3D.VISGRIBIS” / “Deja. Diskusija. Demonstrācija. VISGRIBIS”

Pakalpojuma sniedzējs: Biedrība “PARTY”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Kontaktinformācija: Baiba Ozoliņa, 29422999, ozolina.baiba@gmail.com

“3D. VISGRIBIS” ir jauna horeogrāfes Olgas Žitluhinas iniciētā laikmetīgās dejas izrāžu cikla skolām “3D” jeb “Deja. Diskusija. Demonstrācija” izrāde, kas šoreiz veltīta patērētāju kultūras blaknēm. Ņemot vērā milzīgo pieredzi, kas gūta pēdējos gados ar izrādēm “3D. Par Mīlestību” un “3D. Par Telefoniem” viesojoties skolās visā Latvijā, tapusi jauna skolēnu uzrunājoša un ar deju iepazīstinoša izrāde.

Izrāde ir par to, ka mūs ir pārņēmis VISGRIBIS – pēc jaunā, stilīgā un aizvien vairāk. Tiek ražotas lietas, kuras varbūt nemaz nav vajadzīgas. Tiek ražotas daudz, lai pirktu un mestu ārā, pirktu un mestu. Ražošana rada darbu. Visiem vajag darbu, bet dažiem tas rada peļņu. Lietas tiek ražotas ātri, nekvalitatīvi, īsam laikam, jo tā ir lētāk, un nav arī jēgas darīt savādāk, jo drīz jau tās izmetīs un pirks jaunas.

Dejas izrādē, sapludinot dažādas mūsdienu mākslas formas, runājam par svarīgo, šoreiz – par to, kā mums visu laiku GRIBAS ko jaunu, bet visa kā jau sen ir PAR DAUDZ, un uzdodam tiešu jautājumu – “Kā Tu taisies izglābt pasauli?”.

Izrādes mērķauditorija 5.–12. klašu skolēni.

Laikmetīgās dejas izrāde un saruna “Mēs balsojam ar saviem maciņiem”

Pakalpojuma sniedzējs: Fonds “Initium”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Kontaktinformācija: Ilga Vālodze Ābele, 26459309, ilga.initium@gmail.com

“Mēs balsojam ar saviem maciņiem” ir interaktīva izrāde ar gaisa dejas un akrobātikas elementiem par mūsu personisko līdzatbildību cilvēces izraisītos procesos dabā. Ar laikmetīgās dejas palīdzību seši jauni, profesionāli dejojotāji radīs tēlus un situācijas, ar kurām mūsdienu dzīves ritmā ikvienam ir iespējams identificēties. Skatītājiem ir iespēja interaktīvi iesaistīties izrādes norisē, veicot izvēles, lai vērotu laikmetīgas performances, kas atklāj šo izvēļu neredzamo pusi.

Audiālajai un vizuālajai informācijai mijiedarbojoties, skatītājam tiks izspēlēti stāsti un situācijas, kurās nav “labo” un “slikto” variantu, bet ir procesi ar dažādām sekām, kurās mums neizbēgami nākas izdarīt savu izvēli. Kāda būtu pasaule bez cilvēka? Cik ļoti mēs katrs varam ietekmēt sabiedrības procesus? Šos jautājumus skatītājiem uzdod arī pati izrāde.

Izrāde arī iepazīstina jauniešus ar laikmetīgās dejas mākslu kā skatuves mākslas žanru, kas ir gana abstrakts, lai nekļūtu par ilustratīvu, bet tajā pašā laikā gana tiešs un precīzs, lai ar ķermeņa valodu izstāstītu uztveramu un konkrētu stāstu, nododot iestudējuma vēstījumu.

*Lai īstenotu akrobātikas priekšnesumus, nepieciešama vieta, kur griestos iekarināt lentes, līdzīgi kā rāpšanās virves sporta stundās. Nepieciešamais augstums 3–10 m. Lai pārrunātu detaļas, lūdzam sazināties ar izrādes koordinatori.

VIZUĀLĀ MĀKSLA

Otrās Rīgas Starptautiskās laikmetīgās mākslas biennāles *viss reizē zied* iepazīšana

Piedāvā: Biedrība “Rīgas starptautiskā biennāle”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Zane Vilnīte, zane.vilnite@rigabiennial.com,
education@rigabiennial.com, 29862454, 67687714

Mērķauditorija: 1.–4., 5.–9., 10.–12. klase (pielāgojot konkrētam vecuma posmam)

Plašāk: www.rigabiennial.com

RIBOCA2 ar nosaukumu *viss reizē zied* (kurate Rebeka Lamarša-Vadela) aicina iepazīt vietēju un starptautisku 65 dalībnieku, tai skaitā 9 kolektīvu, realizētos projektus, kas nesteidzīgā ritmā atklāsies 200 tūkst. kvadrātmetru plašajā Rīgas industriālās ostas teritorijā Andrejostā. Skolēni iepazīsies ar izstādi, kā arī kļūs par lieciniekiem filmas uzņemšanai, kas, ņemot vērā pašreizējo globālo ārkārtas situāciju, top kā alternatīva sākotnēji plānotajam izstādēs veidolam. Izstāde atklāj dažādus aktuālus tematus un iesaista skolēnus praktiskās nodarbībās, izmantojot īpaši sagatavotus materiālus, kuru mērķis ir attīstīt skolēnu kritisko un radošo domāšanu..

Nodarbības ar Mākslas vēstneši sagatavojusi nodarbības, ņemot vērā skolēnu vecumu, spējas un intereses, šādām klašu grupām:

1.–4. klašu skolēnus aicināsim rūpīgi vērot un analizēt darbu materiālus, formu un struktūru. Runāsim par pirmajām asociācijām, ko izraisa mākslas darbi un kā šie iespaidi attiecināmi uz apkārtējo pasauli.

5.–9. klašu skolēnus aicināsim mācīties izteikt savu un pieņemt atšķirīgu viedokli, kā arī padziļināti analizēsime mākslas darba saturisko pusi un paplašināsim līdz šim iegūtās zināšanas.

10.–12. klašu skolēnus aicināsim analizēt mākslas darbu idejas un kā tās sasaistās ar viņu līdzšinējo pieredzi un pasaules redzējumu. Īpašu uzsvaru liksim uz kritiskās domāšanas attīstīšanu un spēju atklāti diskutēt par visdažādākajām tēmām. Pirms nodarbības skolēni sagatavos projektu lapas, par kurām diskutēs norises laikā. Projektu lapas pieejamas arī darbam attālināti bez izstādes apmeklējuma. Tās varēs lejupielādēt Rīgas biennāles mājas lapā.

Dzīvo gleznu izstāde “Symbolisms”

Piedāvā: Digitālais izstāžu nams “Lumiere” un biedrība “Live Latvija”

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta seansu laika

Kontaktinformācija: info@dzivasgleznas.lv, 29407566

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: https://www.dzivasgleznas.lv/lv_1/dz%C4%ABvo-gleznu-izst%C4%81de-symbolisms

Izstādē atdzīvojas izcilo latviešu vecmeistaru gleznas, kuras stāsta par latviešu simbolistiem mākslā, mūzikā un dzejā. Cēsu klētī baudīt iespējams vairāk nekā 40 Latvijas Nacionālā mākslas muzeja simbolisma kolekcijas darbus, kurus radījuši Vilhelms Purvītis, Janis Rozentāls, Pēteris Kalve un citi izcili latviešu gleznotāji un kas savulaik Latvijas valsts simtgadē izstādīti Parīzē, Orsē muzejā. Īpaši šai izstādei pianists Andrejs Osokins ir ieskaņojis Emīla Dārziņa, Jāņa Mediņa un Jāzepa Vītola klavieru, kamerģitāras un kormūzikas melodijas. Mākslas darbus izstādē papildina arī dzeja, ko ierunājuši aktieri Sandra Kļaviņa, Voldemārs Šoriņš un Jēkabs Reinis. Tēma, kas caurvij šo izstādi ir “Mīts – Cilvēks – Daba”.

Izstāde Cēsīs skatāma līdz 20. septembrim. Liepājas muzejā izstāde atradīsies no 30. septembra līdz 20. decembrim.

KINO / AUDIOVIZUĀLĀ MĀKSLA

Radošā darbnīca/meistarklase “Radi savu stāstu ar viedtālruni”

Piedāvā: SIA “Summerwild Media”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Līva Vilde, liva.vilde@gmail.com, 22420321

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://www.facebook.com/summerwildcreations/> un <https://youtu.be/maZVbF0zQGI>

Videomākslinieks Nauris Vilde un audiovizuālo projektu veidotāja Līva Vilde piedāvā radošo darbnīcu- meistarklasi, kas sastāv no prezentācijas un radoša darba. Prezentācijas daļā skolēni tiek iepazīstināti ar stāsta veidošanas pamatprincipiem, viedtālruni kā rīku stāsta vizuālā materiāla veidošanai (foto, video, audio) un audiovizuālās komunikācijas metodēm. Šajā daļā var piedalīties lielāks skolēnu skaits.

Radošā darba daļa domāta mazākam skolēnu skaitam – līdz 20, lai nodrošinātu iespēju aktīvi pielietot iegūtās zināšanas un saņemt konsultācijas un atbalstu, lai izveidotu īsu foto stāstu (5–10 fotogrāfijas).

Vienā skolas apmeklējumā iespējams organizēt vienu prezentācijas daļu un divas vai trīs radošā darba daļas ar nosacījumu, ka visi skolēni ir apmeklējuši prezentācijas daļu.

MUZEJI UN ARHĪVI / ATMIŅU INSTITŪCIJAS

Interaktīva nodarbība muzeja vidē “Nospēlē muzeju!”

Piedāvā: Mākslas muzejs RĪGAS BIRŽA

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Sandra Kempele, Sandra.Kempele@lnmm.lv, 67357536, Lilita Pudule, Lilita.Pudule@lnmm.lv, 67226467

Mērķauditorija: 1.–12. klase (pielāgojot konkrētam vecuma posmam)

Plašāk: <http://www.lnmm.lv/lv/mmr>

“Nospēlē muzeju!” ir interaktīva spēle, kurā ikviens dalībnieks, veicot dažādus uzdevumus, izzina un izprot, kā veidojas un darbojas muzejs un kādas zināšanas un prasmes nepieciešamas dažādu specialitāšu muzeja darbiniekiem.

Muzeja iepazīšanas laikā skolēni savstarpējās sarunās meklē atbildes uz jautājumiem: kas ir mākslas muzejs, kas tajā atrodas, kā tas tiek saglabāts un papildināts. Diskusija rada pamatu tālākajai nodarbības gaitai – lomu spēlei, kurā skolēni izzina, kā notiek process no mūmijas izrakšanas līdz tās nonākšanai ekspozīcijā. Izmantojot spēles laukumu ar izstāžu zāles maketu, gleznu reprodukcijām, mākslas priekšmetu figūriņām un arheoloģisko izrakumu kasti, spēles dalībnieki kļūst par arheologiem, restauratoriem, krājuma glabātājiem, izstāžu kuratoriem, māksliniekiem un muzeja direktoru. Pildot dažādus ar konkrēto muzeja darbu saistītus uzdevumus, skolēni izmanto zināšanas no vēstures, vizuālās mākslas un citām mācību satura jomām un kopīgiem spēkiem apgūst muzeja darbības principus. Rezultātā tiek paveikts uzdevums – maketā iekārtota izstāde “Nospēlē muzeju!”.

Izglītojoši radošā nodarbība “Stāsti muzejā”

Piedāvā: Rīgas Motormuzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Guna Zvīgule, Marlēna Ozoliņa, 67025858

Mērķauditorija: 4.–12. klase

Plašāk: <http://www.motormuzejs.lv/>

Izglītojoši radošā nodarbība divās daļās Rīgas Motormuzeja pedagogiskajā telpā un ekspozīcijā. Nodarbības pirmajā daļā atbildēsim uz jautājumu, kas ir muzejs, kādas funkcijas tas pilda un kādēļ muzeji mums ir vajadzīgi. Stāstīsim par Rīgas Motormuzeja tapšanas vēsturi, izceļot atjaunoto Motormuzeju kā lielisku dizaina un inovatīvu risinājumu paraugu. Runāsim par muzejadarbinieku ikdienu, sniedzot nodarbības dalībniekiem gan vispārīgu, gan arī ļoti specifisku informāciju par to, kā darbojas muzejs.

Nodarbības otrajā daļā dalībnieki komandās dosies Motormuzeja ekspozīcijā, lai izspēlētu interaktīvu mobilo spēli “Stāsti muzejā” (būs nepieciešams viedtālrunis). Spēles gaitā dalībnieki ne tikai uzzinās par auto industrijas vēsturi un gūs ieskatu Latvijas industriālajā attīstībā 20. gadsimtā, bet arī nostiprinās izpratni par muzeja darbinieku ikdienu.

Izstāde “Mūsu muzejs. Valsts mākslas muzejam 100”

Piedāvā: Mākslas muzejs RĪGAS BIRŽA

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: rigasbirza@lmmm.lv, 67357534

Plašāk: <https://www.lv100.lv/jaunumi/bus-skatama-izstade-musu-muzejs-valsts-makslas-muzejam-100/>

Izstāde “Mūsu muzejs. Valsts mākslas muzejam 100” sniedz ieskatu Valsts mākslas muzeja krājuma un izstāžu darbības vēsturē. Izstāde atgādina par pašreizējā un erudītiem cilvēkiem ar muzejnieka misijas apziņu – muzeja ierosinātāju un direktoru, mākslinieku Burkardu Dzeni, direktora palīgu un muzeja bibliotēkas aizsācēju, gleznotāju Konrādu Ubānu un ilggadējo darbinieci – sekretāru, literātu Dāvidu Vecaukumu.

1941. gadā padomju varas apstākļos notika Latvijas muzeju sistēmas reorganizācija. Pēc Otrā pasaules kara Rīgas pilī Valsts mākslas muzeja telpās atvēra LPSR Vakareiropas mākslas muzeju, kura kolekcija apvienoja ārzemju mākslas darbus no Valsts mākslas muzeja, Rīgas pilsētas mākslas muzeja, Rīgas pilsētas vēsturiskā muzeja, Latvijas Universitātes muzeja un citiem. Vēlāk pārdēvēts par LPSR Aizrobežu mākslas muzeju, tad par Ārzemju mākslas muzeju, tas turpināja darbu Rīgas pilī līdz 2010. gadam, kad tika iekļauts Latvijas Nacionālā mākslas muzeja struktūrā. Mākslas muzejs RĪGAS BIRŽA ir tiešais Ārzemju mākslas muzeja mantinieks.

Plašāk par Valsts mākslas muzeju, tā krājumu un darbību:

http://www.lmmm.lv/lv/par_mums/valsts_makslas_muzejam_100

LITERATŪRA UN GRĀMATNIECĪBA

Izstāde “Etā mīnā zīben zāben! Bērnu skaitļi Oto Bonga krājumā”

Piedāvā: SIA “Kolektīvs” un Kultūras pils “Ziemeļblāzma”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Rūta Rotbaha, Kultūras pils “Ziemeļblāzma” projektu vadītāja, ruta.rotbaha@riga.lv, 25629657

Mērķauditorija: 1.–10. klase

Plašāk: <https://www.riga.lv/lv/jaunums/kulturas-pili-ziemelblazma-jauna-izstade-eta-mina-ziben-zaben-bernu-skaitli-oto-bonga-krajuma>

Līdz 30. septembrim būs apskatāma izstāde “Etā mīnā zīben zāben! Bērnu skaitļi Oto Bonga krājumā”. Tā būs iespēja iepazīties ar skaitāmpantiem, kurus bibliofils Oto Bongs no 1945. līdz 1952. gadam pierakstījis dipīšu jeb pārvietoto personu nometnēs Otrā pasaules kara izskaņā.

Bēgdami no kara un padomju okupācijas, pārvietoto personu nometnēs Rietumvācijā nokļuva ap 171 000 Latvijas iedzīvotāju. Oto Bongs, kurš līdz ar baltvācu repatriācijas vilni Latviju bija atstājis 1939. gadā, Vācijā turpināja vākt ar Baltijas pagātni saistītus vēsturiskus materiālus. Apbraukādams vairāk nekā 60 bēgļu nometnes, Bongs savāca unikālu latviešu folkloras krājumu - skaitāmpantus -, pierakstot tos kā no bērniem, tā pieaugušajiem un

sirmgalvjiem, atzīmējot arī teicēju bērnības vietas, kurās panti skaitīti. Vēlāk pierakstu klades ar skaitāmpantiem kopā ar pārējo apjomīgo krājumu Bongs novēlēja Latvijas Nacionālajai bibliotēkai. Bonga krājumā redzams, kā skaitāmpantos pārklājas Latvijas pagalmos un sētās runātās valodas, tai skaitā vācu, leišu, krievu, igauņu, lībiešu, jidišs, arī dažādas latviešu valodas izloknes.

Citi noderīgi resursi

Vācijas Ārlietu ministrija Vācijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē 2020. gada ietvaros sadarbībā ar Gētes institūtu realizē projektu–mākslas darbu *Earth Speakr*, kuru aizsācis mākslinieks Olafūrs Eliasons. Mākslas darbs aicina bērnus runāt planētas vārdā un pieaugušos ieklausīties tajā, kas bērniem sakāms. Tas runā 24 Eiropas Savienības valodās, un tam var piekļūt visā pasaulē. Daži mākslas darba aspekti ir paredzēti tikai bērniem vecumā no 7 līdz 17 gadiem.

Bērni var lietot *Earth Speakr* lietotni, lai ierakstītu savas idejas par planētas labklājību. Pieaugušie arī tiek aicināti piedalīties, uzklaustot šos vēstījumus, pārrunājot tos ar citiem un veidojot *Loud Speakr* paplašinātajā realitātē, tādā veidā atklājot un pastiprinot iespaidīgos vēstījumus, ar kuriem dalījušies bērni.

Lietotni iespējams lejupielādēt vietnēs *GooglePlay* un *AppStore*.

Plašāk: <https://earthspeakr.art/lv/par-earth-speakr/>,
<https://www.youtube.com/watch?v=oneExExNwZw>.

Plašāks pieejamo kultūras norišu piedāvājums digitālajos resursos atrodams

<https://www.lv100.lv/jaunumi/lv100-projekti-digitalajos-resursos/>
<https://www.km.gov.lv/lv/kultura/kultura-timekli/ekultura-digitalie-resursi-un-e-pakalpojumi>.

Viss programmas “Latvijas skolas soma” norišu piedāvājums joprojām pieejams Kultūras ministrijas mājaslapā <https://www.km.gov.lv/lv/kultura/kultura-timekli/projekti/kulturas-norises-berniem-un-jauniesiem/aicinam-iepazities-ar-kulturas-pasakumu-piedavajumu>.

Kontakti

E-pasts: skolas.soma@km.gov.lv

Aija Tūna

Programmas “Latvijas skolas soma” vadītāja

Kultūras ministrijas Latvijas valsts simtgades biroja

Izglītības un jauniešu projekta vadītāja

E-pasts: Aija.Tuna@km.gov.lv

www.lv100.lv/skolassoma

#LV100 #LatvijasSkolasSoma #SkolasSoma